

Boom musical i turístic a Mallorca

El musicòleg Francesc Vicens publica *Paradise of love*, un ampli estudi sobre les noves tendències musicals dels illencs entre els anys seixanta i setanta

Text: F. Mari

PALMA L'arribada del turisme a l'illa provocà també l'obertura de noves maneres d'entendre la música. Així ho desgrana el musicòleg Francesc Vicens en el llibre *Paradise of love*, un extens estudi divulgatiu sobre la cultura folklòrica dels mallorquins d'ençà de l'anomenat "boom turístic" i del fet que es crearen nombrosos grups musicals influïts pels sons anglosaxons.

Just el títol del pròleg d'Antoni Pizzà, *Del cuac-cuac al yé-yé*, dona a entendre com fou aquesta trans-

Per les sales de Mallorca passaren els grups més importants del moment

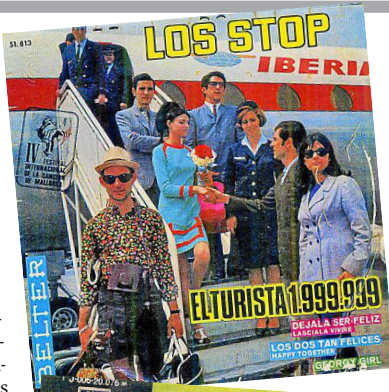
Fraga volia donar una imatge oberta de l'illa i el turisme, encara que fos sols un canvi 'epidèrmic'

formació musical que afectà la generació que avui frega o supera la seixantena.

Fins a finals dels cinquanta, la cobla espanyola era la 'reina' de la música, i Mallorca no en restava al marge. Fins i tot els cantadors "entonaven aflamencat, imitant la manera de cantar d'aquesta gent". El canvi arribà gràcies "als mitjans de comunicació i a l'impacte de la cultura anglosaxona amb els Beach Boys, els Beatles i els Rollings", explica.

Paradise of love, editat per Documenta, s'endinsa de ple en aquest canvi estilístic que arribà de la mà de l'entrada del turisme a l'illa. "El fenomen global d'aquella època donà lloc a un fenomen local en què es feien versions en castellà de les cançons angleses com les que imitaven els Javaloyas", recorda. Així les coses, els grups que feien folklore, afegeix Vicens, adaptaren el seu repertori al pop per tal d'oferir alguna cosa més que el típic "porompompero". D'aquesta manera, l'onada musical a Mallorca anà creixent fins a donar grups com Los Z 66 a finals de la dècada, "que fou una agrupació que ja va néixer amb una identitat totalment moderna".

Però aquest tipus de música no anava tan sols dirigida al públic estranger que començava a arribar a l'illa, sinó que també el consumia el públic

local. Tot i això, Francesc Vicens apunta que els mallorquins connectaven molt amb la música feta en la llengua pròpia, com la d'Antoni Pareira Fons, però "aquí no es va donar una música contestatària com la de Catalunya. Guillem d'Efak i Maria del Mar Bonet varen sortir de l'illa perquè el fet turístic va fer que mai parlàssim de reivindicacions, sinó que allò que es generà foren cançons poètiques sobre la Mallorca rural, però poca cosa més", aclareix.

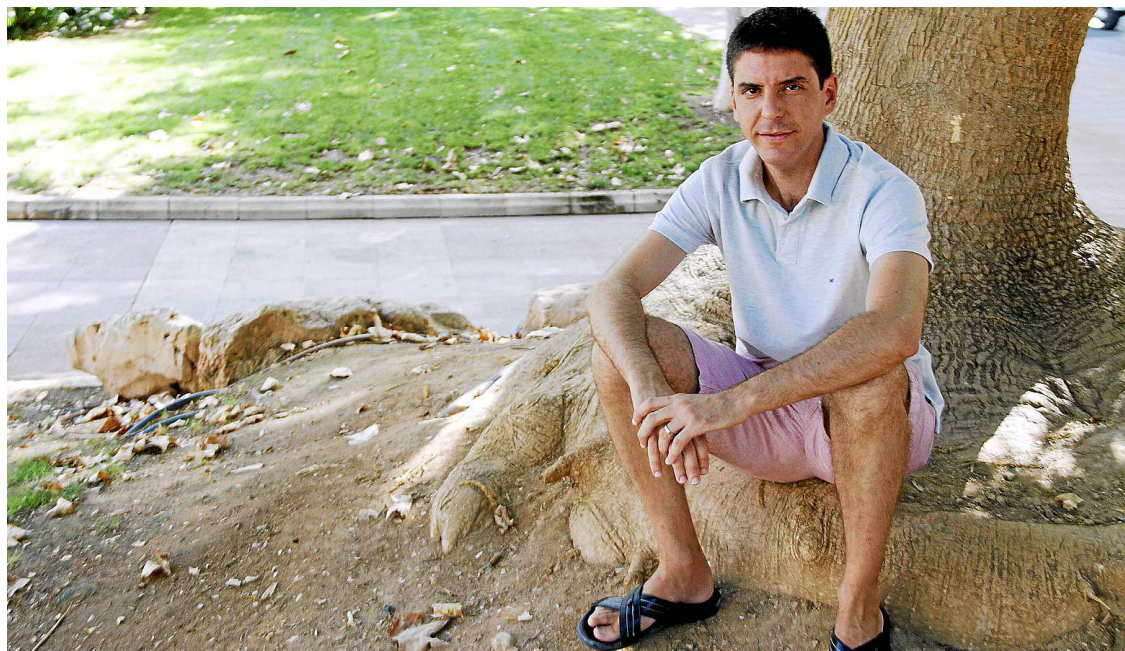
Grans grups

El títol del llibre, *Paradise of love*, porta un subtítol en què Vicens parla de *l'illa imaginada*. "El terme imaginada és perquè el franquisme volgué donar una idea de modernitat de l'Estat i Fraga ideà aquesta modernitat envers els hotels i la infraestructura de l'illa. Això comportà personatges tan curiosos com els *pica-dors*", explica el musicòleg, que a l'estudi ha compilat un ampli catàleg discogràfic en què dona a conèixer tots aquells grups que varen aconseguir gravar un disc o un senzill. De tota manera, n'hi hagué molts més; altres "no arribaren a això, però també foren importants, perquè en aquell moment hi havia feina i es crearen molts grups".

En aquell temps, passaren per les sales de

Mallorca figures importants, "el millor del moment", amb Robert Jeantal, Little Tony, Los Javaloyas, Pili y Milo i Salomé. L'illa era l'escenari dels "grups més rellevants de l'època". Vingueren Los millonarios, Los 5 del Este, Grupo 15 i Los Telstars, per anomenar-ne només alguns.

Això sí, mentre als Estats Units o al Regne Unit aquella música també comportava una "revolució social", aquí "va tenir un efecte molt epidèrmic". El motiu: la dictadura franquista, en la qual "no hi havia la possibilitat de generar una societat lliurepensadora; aquí sols va canviar la manera de consumir oci. La música no ajudà a ajudar contra el sistema directament", afegeix. Fou un canvi estètic, més que conceptual, que fins a l'estudi de Vicens no havia estat analitzat a fons. Avui les generacions d'aquell temps recorden "amb nostàlgia" aquelles músiques que marcaren la seva joventut. Ajudà "a participar de la música global", com apunta l'autor, i fou també un dèbil però important factor de canvi. •

Francesc Vicens ha treballat quatre anys en el buidatge de la premsa i les col·leccions privades per analitzar la música d'aquests anys.

